

Українська та світова класика обговорюються в подкастах «Акустика тіней» (Іванка Шкроміда); «Кохання з другого погляду» (Микола Лаюк), «Станція 451» (The Village Україна), «Взяла і прочитала» («Радіо Поділ»), «Палітурка» (створений за підтримки українського ПЕН та “The Ukrainians Media”); «Перефарбований лис» (В. Мерживеська, М. Діденко), «Шалені авторки» (В. Агеєва, Р. Семків).

Сучасна література стає предметом обговорення в подкастах: «Літературна п’ятирічка» («Пусто»); «Вони написали історію» (NV), «Почуй голос іншого» (Мартин Якуб); «Книжковий пульс» (Поліна Тимченко); «Лабораторія нефікшин» («Лабораторія»); «Дух і Літера: Подкаст», «Відкрита видавчиня» («Відкриття»). Зокрема, обговорюються: екранізація книг («А книга — краще» від студії подкастів «СтопЗнято»), книги-скандали («Запах слова» від «Громадське»), воєнна література — («Правда і кривда: Ніколи більше» від «Пусто»).

Зачитування уривків певних творів: «Ранкова доза» («Українська правда»); «30 найкращих українських оповідань» (NV); «Вісім» (Megogo Audio) «Наша класика» (Суспільне подкасти).

Обговорення окремих книг / книг чи життя окремого автора: «Потеролови» (Vertigo); «Про світ Дж. Р. Р. Толкіна» (від Vertigo та «Твоя підпільна гуманітарка»; «Пошткаст імені Лесі Українки»; «Наразі без назви», «Ранкова полиця» («Ранок»).

Безумовно, літературний подкастинг не обмежується зазначеними складовими. Важливими, зокрема, можуть бути літературні подкасти книгарень, бібліотек чи закладів освіти, головним призначенням яких є досягнення освітніх цілей, у межах підготовки до ЗНО, наприклад. Згадавши про ЗНО, слід відзначити й всеукраїнський конкурс літкастів (літературних подкастів) КрутеЗНО, головним призначенням якого є популяризація читання. Подкасти, які беруть участь у конкурсі, а їх чимало (так, у 2023 р. було подано на розгляд 200 подкастів), створюються незалежними подкастерами в освітніх цілях.

Кожна із зазначених складових літературного подкастингу потребує окремого аналізу як за змістовими, так і формальними ознаками, що і становить перспективу подальших досліджень.

Р. Безкровний

ПОДКАСТИ ХАРКІВЩИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

R. Bezkrivnyi

PODCASTS OF KHARKIV REGION IN THE CONDITIONS OF WAR

Регіональний подкастинг як явище являє собою форму аудіомовлення, орієнтовану на висвітлення локальних тем, проблем і культурних особливостей певного географічного регіону. У період до початку повномасштабного вторгнення регіональний подкастинг розвивався помірними темпами, а після 24 лютого виробництво подкастів майже зупинилося, оскільки регіональні команди були залучені до дещо нагальніших завдань. Нині ситуація поступово змінюється, регіональні команди поновлюють свою діяльність.

Повномасштабна війна, розв’язана Росією проти України, показала важливість відмови від російських продуктів і заміни їх українським контентом. Неабияк популяризувалися проекти, які висвітлюють теми про культуру та соціум у різних регіонах через призму війни. Упорядкування відомостей про ці проекти є важливим

для уникнення дублювання при створенні нових подкастів та коригуванні тематики вже наявних, що спонукало до вивчення функціонуючих подкастів Харківщини як контенту, що висвітлює інтереси населення регіону. При пошуку подкастів для аналізу використовувалися ключові слова: «подкаст Харківщини», «подкаст про Харків». Таким чином нам вдалося зібрати перелік із 15 подкастів, що доступні в мережі «Інтернет», на платформі YouTube та сторінках сайтів.

Ретельний порівняльний аналіз відібраних подкастів за такими критеріями, як тематика, жанр та ключові слова, дозволив дійти певних висновків.

Поширеними є теми, пов'язані з громадськими ініціативами, дозволяям та волонтерством, і згадуються в 40 % відібраних нами подкастів. Зокрема, у 13,3 % подкастів порушувалися місцеві теми. З таким самим відсотком були й наступні тематики подкастів: документалістика, освіта, історія. З найменшим відсотком — 6,7 % — залишилася тема реабілітації. Це свідчить про те, що популярними для подкастів є питання, пов'язані з громадянською активністю, а також взаємодією між різними соціальними групами.

Вивчення подкастів за жанром довело, що найпоширенішим є інформаційний, який зустрічається у 8 подкастах з 15. В інших 7 подкастах були такі жанри, як: аналітичний (6), розважальний (1). Це означає, що найбільше подкастів спрямовані на швидке і оперативне інформування про нинішні події на Харківщині. Натомість менше уваги приділяють аналітичним дискусіям та розважальним проектам, що може становити інтерес для авторів новостворених подкастів.

І наостанок ми виявили ключові слова, які найчастіше фігурують у наративах ведучих. Метою цього аналізу є виявлення тематичних акцентів, що демонструють пріоритети в регіональному інформаційному просторі під час воєнного конфлікту. Аналіз таких даних допомагає краще зрозуміти, які процеси та події в громадськості Харківщини стають найбільш значущими для місцевої аудиторії та які теми мають найбільший резонанс. Небезпідставно домінуючою темою виявилася «війна», оскільки вона найбільше впливає на повсякденне життя регіону. Другим за популярністю сегментом є культура, яка займає 20 % у загальній кількості ключових слів. На третьому місці з відсотком 13,3 % опинилася тема історії. Це може вказувати на те, що попри важкі умови війни, зберігається та поширюється в маси інтерес до культурних ініціатив, історичних тем щодо нашої спадщини та регіональної ідентичності. Однак ще фігурували такі слова, як: «допомога ветеранам», «гендерна рівність», «воєнні злочини», «медіаграмотність». Це дає розуміння того, які наративи можуть висвітлювати подкасти і навколо чого формується думка у споживача.

Загалом наш аналіз функціонуючих регіональних подкастів допоміг виявити, що основною їх темою є громадянська активність: соціальні ініціативи, волонтерство, взаємодія між різними соціальними групами. Це логічно з огляду на географічне розташування області та її безпосередню участь у конфлікті. Саме через потребу у швидкому та оперативному інформуванні аудиторії, подкасти частіше за все створюють в інформаційному жанрі, хоча аналітичні та розважальні подкасти також користуються популярністю. Основуючись на ключових словах, що фігурували в усіх обраних подкастах, можна дійти висновку, що їх наратив частково формується навколо культури й історії, але найбільше — війни. Описана нами статистика може бути корисною для функціонуючих медіа, які обирають тематику та жанр для свого майбутнього подкасту на регіональному рівні.